

Paavalin Ensimmäinen kirje korinttilaisille 4

Miten Jumalan mysteeristä vakuututaan?

1.Kor. 1:26-2:5

Tervetuloa kuuntelemaan Alusta alkaen -ohjelmaa. Käsittelemme Paavalin Ensimmäistä korinttilaiskirjettä, tällä kerralla ensimmäisen luvun jakeesta 26 alkaen.

Edellä Paavali on kertonut kirjeensä pääaiheen. Se on huoli siitä, että Korintin seurakuntalaiset olivat jakaantuneet eri ryhmittymiin, sen mukaisesti, ketä kristillistä saarnaajaa he kannattivat. Paavalista tällainen toiminta ja ajattelu oli ihan pielessä ja siksi hän kirjoitti korinttilaisille, kehottaakseen heitä yksimielisyyteen. Kristittynä oleminen ja eläminen ja uskomisen perustuu Paavalin mukaan Kristukseen, joka on yksi ja sama. Siksi oli aivan älytöntä jakaantua puolueisiin eri hengellisten opettajien ja heidän kannattamisen perusteella.

Tätä Paavali perusteli 1. luvun alkupuolella sillä, että kristinusko ei perustu ihmisten omaan viisauteen. Se perustuu ristiinnaulittuun Kristukseen. Hänen yhteyteensä ei pääse ihmisen oman järjen tai muun kyvykkyyden avulla. Siksi on ihan älytöntä leimaantua kristityksi sen perusteella, miten kyvykästä saarnaajaa kannattaa.

Miettikää, millaista väkeä seurakuntaanne kuuluu!

Seuraavaksi Paavali perustelee Korintin seurakunnan jäsenten omalla kokemuksella sen, että sanoma Jeesuksesta ei ole inhimillisesti viisasta eikä perustu oppineisuuteen.

Sillä katsokaa, veljet, omaa kutsumistanne: ei ole monta inhimillisesti viisasta, ei monta mahtavaa, ei monta jalosukuista, vaan sen, mikä on hulluutta maailmalle, sen Jumala valitsi saattaaksensa viisaat häpeään, ja sen, mikä on heikkoa maailmassa, sen Jumala valitsi saattaaksensa sen, mikä väkevää on, häpeään, ja sen, mikä maailmassa on halpasukuista ja halveksittua, sen Jumala valitsi, sen, joka ei mitään ole, tehdäksensä mitättömäksi sen, joka jotakin on, ettei mikään liha voisi kerskata Jumalan edessä (1. Kor. 1:26-29)

Korintin seurakunta oli sosiaalisesti hyvin moninainen. Valtaosa oli orjia tai muuten köyhiä tai alhaisessa asemassa olevia. Mutta oli siellä joitain harvoja ylemmistä yhteiskuntaluokista: muutama rikas, ehkä joku aatelin. He olivat kuitenkin harvinaisuuksia. Suurin osa oli sellaista porukkaa, jota pidettiin roskasakkina: entisiä varkaita ja huoria, joku kaupustelija ja pikkukäsityöläinen. Ihmeellistä tuon ajan maailmassa oli se, että he kaikki kokoontuivat yhteiseen jumalanpalvelukseen erilaisesta yhteiskunnallisesta asemastaan huolimatta.

Se, että Jumala oli valinnut uskoon tulemaan enimmäkseen alhaisista yhteiskuntaluokista olevia ihmisiä, kertoi Paavalin mukaan siitä, että kristinuskon ydinsanomassa ei ollut kyse

inhimillisestä viisaudesta tai pätemisestä. Kokoamalla kansaansa tieteen tahtoon ennen kaikkea kurjalistoa Jumala halusi näyttää, mikä on hänen oma toimintatapansa. Se ei ole voima ja valta, vaan heikkous ja voimattomuus. Se näyttäytyi ristiinnaulitussa Jeesuksessa; se näkyy myös hänen seurakunnassaan.

Näin Jumala tekee edessään tyhjäksi ja mitättömäksi sen, miten me ihmiset luonnostamme toimimme. Me pyrimme olemaan omissa ja toisten silmissä viisaita, päteviä, rikkaita, hyvästä perheestä olevia ja sivistyneitä. Me teemme tällaisista asioista jumalasuhteenkin asioita. Näin tehdessämme me, ehkä huomaamattamme, teemme itse itsestämme epäjumalan itsellemme. Samalla me painamme alas toisia, jotka meidän mielestämme eivät kykene yhtä suureen viisauteen, oppineisuuteen, sivistykseen tai hyvään syntyperään. Jumalasuhteesta tulee inhimillisen pätemisen väline.

Tätä vastustaakseen Jumala on viisaudessaan valinnut pelastustien, joka on vastoin tätä kaikkea. Elämä Kristuksen yhteydessä ei ole kiinni siitä, millaiseen yhteiskuntaluokkaan ihminen kuuluu.

Elkee kehatko riijellä!

Tässä on syytä palata lyhyesti siihen siihen, minkä Paavali aiemmin on kertonut kirjeensä päätteeksi: Korintin seurakunnassa ilmennyt puoluehenki ja riitaisuus. Sellaisessa ei ollut mitään järkeä, koska he kaikki olivat Jumalan edessä samalla viivalla. Kukaan ei pystynyt pätemään toistaan vastaan; ei edes elvistelemällä, että minä ole Paavalin puolta, mutta sinä urpā olet Apolloksen puoluelaisia.

Sama on totta nykyäänkin. Kukaan kristitty ei kykene Jumalan edessä pätemään sillä, että on ”liberaali” tai ”konservatiivi”. Tai edes sillä, että on ”sillanrakentaja ääripäitten välillä”, kun ne huutelevat poteroistaan

Vaan asia on Paavalin mukaan näin:

Mutta hänestä on teidän olemisenne Kristuksessa Jeesuksessa, joka on tullut meille viisaudeksi Jumalalta ja vanhurskaudeksi ja pyhitykseksi ja lunastukseksi, että kävisi, niinkuin kirjoitettu on: "Joka kerskaa, sen kerskauksena olkoon Herra" (1. Kor 1:30-31)

Sinun kristittyinä olemisesi perustuu Jumalaan, joka on lahjoittanut sinulle hengellisen elämän Kristuksen kautta, omista kyvyistäsi tai viisaudestasi riippumatta. Siksi, älä ylpeile sillä, millaista sinun hengellisyytesi on verrattuna johonkin muuhun kristittyyn, liberaalia, konservatiivista, körttiläistä, viidesläistä, helluntailaista, ortodoksista tai mitä hyvänsä. Jos haluat jostain ylpeillä, niin ylpeile Jumalasta, joka on hyvä ja on armostaan päättänyt antaa sinulle elämän yhteydessään. Jos elät tämän mukaan, et saa aikaan riitoja ja hajaannusta seurakunnassa.

Mysterisanoman lähettiläänä

Niinpä, kun minä tulin teidän tyköne, veljet, en tullut puheen tai viisauden loistolla teille Jumalan todistusta julistamaan. Sillä minä olin päättänyt olla teidän tykönänne tuntematta mitään muuta paitsi Jeesuksen Kristuksen, ja hänet ristinnaulittuna. Ja ollessani teidän tykönänne minä olin heikkouden vallassa ja pelossa ja suuressa vavistuksessa, ja minun puheeni ja saarnani ei ollut kiehtovia viisauden sanoja, vaan Hengen ja voiman osoittamista, ettei teidän uskonne perustuisi ihmisten viisauteen, vaan Jumalan voimaan (1. Kor. 2:1-5)

Paavalin tehtävä oli julistaa ihmisille Jumalan hänelle uskomaa sanomaa. Mielenkiintoista on se, että alkukielessä tuon sanan ”Jumalan todistus” tilalla on *mysterion tou Theou*, eli Jumalan salaisuus, Jumalan mysteeri.

Jeesusta koskeva Jumalan sanoma ei siis ole tavallista sanomaa. Sen ymmärtäminen menee yli (tai ali) ihmisen normaalien sielunpsykyjen. Siksi Paavali ei sen ilmoittamisessa perustautunut puhetaidon tai filosofisen viisauden loistavuuteen.

Hän osasi niitäkin. Mutta hän oli tietoisesti päättänyt jättää ne syrjään tai vähemmälle. Hän keskittyi niiden sijasta siihen, että tuntisi puhuessaan Jeesuksen Kristuksen. Ja nimenomaan sellaisena, joka oli naulittu ristille, Paavalin itsensä ja korinttilaisten puolesta. Silloin hänen puheensa olisi oikeanlaista ja siinä olisi sellainen voima kuin Jumalan mysteerin ilmoittamiseen tarkoitettussa puheessa piti ollakin.

Tähän Paavalia auttoi sekin, millaiseen tilanteeseen Jumala oli ehdoin tahdoin apostolinsa vienyt. Saavuttuaan lähetysmatkallaan Euroopan puolelle Paavali ja hänen työtoverinsa Silas olivat joutuneet perin pohjin ruoskittaviksi ja sitten putkaan. Jumalan lähettämä maanjäristys kuitenkin rikkoi vankilarakennuksen ja he pääsivät vapaiksi (Apt. 16). He matkasivat Tessalonikaan, mutta sielläkin suuri väkijoukko kävi heidän vuokseen mellakoimaan. Seuraavissa kohteissa, Berioassa ja Ateenassa meni rauhallisemmin, mutta sen jälkeen, Korintissa, alkoivat taas vaikeudet, kun kaupungin juutalaiset kääntyivät heitä vastaan.

Ei siis ihme, jos Paavali oli Korintissa Jeesuksesta kertovaa mysteeriä julistaessaan ”heikkouden vallassa ja pelossa ja suuressa vavistuksessa”. Apostolien tekojen mukaan hän oli henkisesti niin huonossa hapessa, että Jeesus aivan erityisesti ilmestyi hänelle öisessä näyssä ja sanoi:

Älä pelkää, vaan puhu edelleen, älä vaikene. Minä olen sinun kanssasi. Kukaan ei käy sinun kimppuusi eikä tee sinulle pahaa. Tässä kaupungissa on paljon minun kansaani. (Apt. 18:9-10).

Ja niin Paavali uskalsi viipyä Korintissa puolitoista vuotta ja opettaa heille Jumalan mysteeriä Jeesuksesta.

On ymmärrettävää, että tuollaisten kokemusten jälkeen saarnaaja tajuaa, että tässä tarvitaan nyt kovempia aseita kuin ”kiehtovia viisauden sanoja”.

Tarvittiin ”Hengen ja voiman osoittamista, ettei teidän uskonne perustuisi ihmisten viisauteen vaan Jumalan voimaan.”

Vakuuttamisen välineistä

Tuossa oleva sana ”osoittaminen” eli *apodeiksis* on hellenistisen retoriikan jargonia, ammattisanastoa. Sillä tarkoitettiin sitä demonstratiivista todistusta, jonka avulla puhuja saa kuulijoissa aikaan vakuuttuneisuuden (*pistis*) siitä, että sanoma on totta.

Eli Paavalin tahtoi sanoa, että hän ei pyrkinyt vakuuttamaan kuulijoitaan millään muulla kuin sillä Jumalan Hengen voimalla, joka on ristiinnaulitusta Jeesuksesta kertovassa sanomassa. Itsessään tuo sanoma on mysteeri, joten mikään inhimillinen viisaus tai puheopillinen vakuuttavuus ei saa sitä menemään perille kuulijoihin.

Mielenkiintoista on myös se, että tuossa käytetty sana ”teidän uskonne” eli *pistis hymoon* on sekini Aristoteleelta periytyvää retoriikan sanastoa. *Pistis* tarkoittaa sitä, kun kuulija ottaa puhujan sanoman vastaan, vakuuttuu siitä. Tietenkin *pistis* eli usko on myös Raamatun sanastoa, mutta tässä yhteydessä sillä on viittaus myös siihen, miten retoriikan mukaan viestiä ja sen vastaanottamista pohdittiin.

Minusta tämä on hätkähdyttävää. Sillä ainakin meidän kirkossamme sanoman perillemenoä yritetään saada aikaan vaikka millä inhimillisillä keinoilla. Kirkon olemassaoloa perustellaan sillä, miten paljon sosiaalieettistä auttamistyötä ja köyhien ja vanhusten hoitoa meillä tehdään. Siksi kannattaa kuulua kirkkoon ja maksaa kirkollisveronsa. Tai miten hyvin seurakunnat pitävät huolta hautausmaista. Siksi kannattaa kuulua kirkkoon ja maksaa kirkollisveronsa. Tai miten meillä edistetään yhteisöllisyyttä. Tai miten nuoret oppivat rippikoulussa ”tuntemaan itseään”. Tai miten kristinusko on edistänyt kansan lukutaitoa ja moraalia. Siksi kannattaa kuulua kirkkoon ja maksaa kirkollisveronsa.

Paavalin mielestä nuo kaikki keinot olisivat sellaista ”osoittamista” eli *apodeiksista*, että ei niillä saa aikaan Jumalan mysteerisanoman *pististä* eli vakuuttumista. Ne perustuvat ”ihmisten viisauteen”, eivät Jumalan voimaan.

Ja kyllähän meidän on pakko myöntää, ihan tilastojen valossa, että Paavali on oikeassa. Vaikka miten yritämme noilla keinoilla pitää kansaa kirkon jäsenenä, niin siitä huolimatta jäsenmäärä laskee kuin lehmän häntä. Edes se ei auta, että kirkko Vauva –lehdessä kädestä pitäen neuvoo, miten ristiäisiin järjestetään vähällä vaivalla ihan tyylikäs kahvipöytä.

Omalle kohdalleni Paavalin vyörytys osuu ainakin siinä mielessä, että minä koetan joskus vakuuttaa kuulijoitani kristinuskon sanoman paikkansapitävyydestä sillä, että esittelen

erilaisia järkeen perustuvia jumalatodistuksia. Eli sitä, että on järjenkin perusteella ihan mahdollista, että Jumala on olemassa.

Tiedän kyllä, että sillä pelkästään ei kenenkään usko synny. Siihen tarvitaan sitä, että Jumalan Pyhä Henki vaikuttaa Jeesuksesta kertovan sanoman kautta kuulijoiden sydämissä.

Silti olen sitä mieltä, että sen lisäksi ainakin nykyajassa tarvitaan jonkinlaista ”luonnollista teologiaa” eli sen osoittamista, että Jumala on ihan oikeasti olemassa. Jos sellaista ei lainkaan harrasteta kirkossa, ihmiset eivät enää tajua, mitä sana ”Jumala” tarkoittaa. Että kyse on Luojusta, josta me kaikki ja koko maailmankaikkeus olemme riippuvaisia.

Tällaista hämärää tietoisuutta tai aavistusta Luojusta tarvitaan käsittääkseni yhteiskunnassa, jotta Jumalan mysteeri Jeesuksesta voi olla ymmärrettävää. Ja väitän, että jotain sellaista oli Paavalin aikaankin. Juuri siksi hän saarnasi kreikkalaisessakin maailmassa ensin synagoogissa ja niiden piirissä oleville kreikkalaisille. Hellenistisessä maailmassa eli jonkinlainen tietoisuus Luojan olemassaolosta. Nimittäin sen kautta, että lähes kaikkialle Välimeren rantamille oli muuttanut juutalaisia siirtolaisia, jotka olivat tuoneet mukanaan tuota tietoisuutta.

Nykyisin tuo ”luonnollisen teologian” mukainen usko Luojan olemassaoloon on länsimaissa hämärtyvässä kovaa vauhtia. Siksi minusta sitä on yritettävä kirkoissa pitää esillä.

Mutta siitä huolimatta on vielä tarkemmin muistettava se Paavalin viesti, että sanoma ristinnaulitusta Jeesuksesta on mysteeri. Kukaan ei voi vakuuttua siitä minkään muun kuin sanomassa itsessään olevan Pyhän Hengen voiman kautta.